

ANTWOORDEN Onder de knie: de mens en zijn omgeving

Les 1 De handen (1)

Opdracht 1

1. neemt
2. draai
3. heeft
4. licht
5. heb
6. heb
7. gehouden
8. houdt
9. gelegd
10. is

Opdracht 2

1. in
2. om
3. aan
4. met
5. in
6. om
7. achter
8. aan
9. boven
10. op

Opdracht 3

1. gebeuren
2. ergens aan meedoen; schuldig zijn
3. volgens de regels handelen
4. in bezit krijgen
5. je niet precies aan de regels houden
6. iets makkelijk vinden
7. ingrijpen; zelf iets doen
8. iemand beschermen
9. iets in reserve hebben
10. niets te doen hebben

Opdracht 4

1. houden
2. hebt
3. draai
4. hebt
5. gelegd
6. zijn
7. gehad

8. houden
9. lichtte
10. houden

Les 2 De handen (2)

Opdracht 1

1. wijzen
2. zijn
3. lopen
4. liggen
5. werken
6. hebben
7. zijn
8. hebben
9. zuigen
10. zetten

Opdracht 2

1. uit
2. op
3. in
4. in
5. naar
6. uit
7. van
8. voor
9. uit
10. op

Opdracht 3

1. een gat in je hand hebben
2. uit de hand lopen
3. naar je hand zetten
4. uit de eerste hand
5. voor de hand liggen
6. op iemands hand zijn
7. zwaar op de hand zijn
8. uit je duim zuigen
9. in de hand werken
10. van de hand wijzen

Opdracht 4

1. uit de hand
2. voor de hand
3. zwaar op de hand
4. in de hand
5. uit zijn duim

6. op de hand
7. gat in zijn hand
8. naar zijn hand
9. uit de eerste hand
10. van de hand

Les 3 Armen en benen

Opdracht 1

1. nemen
2. lopen
3. hebben
4. staan
5. nemen
6. zetten
7. staan
8. voorzetten
9. hebben

Opdracht 2

1. h
2. j
3. b
4. c
5. a
6. d
7. i
8. e
9. f
10. g

Opdracht 3

1. ziel onder mijn arm gelopen
2. het achter de ellebogen
3. onder de knie?
4. op zijn achterste benen
5. beentje voorgezet
6. sterke arm
7. arm genomen
8. verkeerde been gezet
9. de benen
10. been om op te staan

Opdracht 4

1. a
2. b
3. b
4. a

5. a

Les 4 De voeten

Opdracht 1

1. hand
2. knie
3. voeten
4. been
5. hand
6. hand
7. arm
8. tenen
9. voeten
10. hand
11. hand
12. voet
13. hand
14. arm
15. handen

Opdracht 2

1. ontslaan
2. kunnen
3. gaan
4. staan
5. leven
6. trappen
7. zijn
8. vallen
9. houden
10. maken

Opdracht 3

1. op staande voet
2. kan niet uit de voeten
3. op de oude voet verder gaan
4. sta op goede voet
5. leeft op grote voet
6. trapt op iemands tenen
7. ten voeten uit
8. van zijn voetstuk gevallen
9. voet bij stuk gehouden
10. maak je uit de voeten

Opdracht 4

1. op
2. uit

3. op
4. op
5. op
6. op
7. ten
8. van
9. bij
10. uit

Opdracht 5

bijvoorbeeld: op kleine voet leven (niet zoveel geld hebben) / op een voetstuk staan (vereerd worden) / wie de schoen past, trekke hem aan / met voeten treden etc

Les 5 Het hoofd

Opdracht 1

1. j
2. e
3. b
4. i
5. c
6. g
7. a
8. f
9. h
10. d

Opdracht 2

1. hangen
2. steken
3. zien
4. hebben
5. leren
6. houden
7. stoten
8. breken
9. hebben
10. zijn

Opdracht 3

1. boven het hoofd hangen
2. er een zwaar hoofd in hebben
3. over het hoofd zien
4. je hoofd breken over
5. je hoofd er niet bij hebben
6. je hoofd stoten
7. niet op je achterhoofd gevallen zijn
8. de koppen bij elkaar steken

9. het hoofd boven water houden
10. uit het hoofd leren

Opdracht 4

1. uit het hoofd leren
2. boven het hoofd hangen
3. over het hoofd
4. hoofd gestoten
5. staken de koppen bij elkaar
6. hoofd er niet bij
7. ik breek mijn hoofd
8. een zwaar hoofd in
9. het hoofd boven water houden
10. niet op mijn achterhoofd gevallen

Les 6 Hoofd en gezicht

Opdracht 1

1. i
2. f
3. c
4. b
5. j
6. g
7. e
8. a
9. d
10. h

Opdracht 2

1. uit je nek te kletsen
2. op de hals gehaald
3. scheve gezichten
4. op mijn lip zit
5. zijn ware gezicht zien
6. geen gezicht
7. je nek te ver uitsteken
8. kijkt mij met de nek aan
9. de keel uithangen
10. zijn gezicht redden

Les 7 Ogen en oren

Opdracht 1

1. op
2. voor
3. onder
4. in

5. uit
6. op
7. voor
8. naar
9. in
10. op

Opdracht 2

1. j
2. d
3. e
4. b
5. c
6. f
7. g
8. h
9. a
10. i

Opdracht 3

1. in het oog loopt
2. in mijn oren geknoopt
3. mijn ogen uit
4. in het oog
5. onder ogen
6. open oog
7. het oog op
8. in je oren knopen
9. een en al oor
10. de oren gewassen

Opdracht 4

1. *Hij stond te klapperen met zijn oren* toen hij mijn geheim hoorde. – Hij was heel verbaasd.
2. *Zijn ogen puilden uit* toen hij al dat geld zag. – Hij wist niet wat hij zag.
3. *Jij bent vandaag mijn ogen en oren*, want ik heb een andere afspraak. – Wil je heel goed opletten wat er gebeurt.
4. *Je ogen zijn groter dan je maag*. – Je scheidt teveel eten op.
5. *In één ogenblik* begreep ik het hele verhaal. – Binnen een seconde begreep ik het.

Les 8 Neus, mond en tanden

Opdracht 1

1. hangen
2. ophalen
3. nemen

4. vallen
5. wrijven
6. snoeren
7. praten
8. praten
9. staan
10. eten

Opdracht 2

1. je neus ophalen (voor iets of iemand)
2. bij de neus nemen
3. onder de neus wrijven
4. je mond voorbij praten
5. naar de mond praten
6. met de mond vol tanden staan
7. met lange tanden eten
8. aan iemands neus hangen
9. met je neus in de boter vallen
10. de mond snoeren

Opdracht 3

1. bij de neus genomen
2. onder de neus te wrijven
3. viel ik met mijn neus in de boter
4. je neus niet op te halen
5. aan je neus te hangen
6. snoerde .. hem de mond
7. met lange tanden opgegeten
8. met de mond vol tanden
9. naar de mond te praten
10. mijn mond voorbij gepraat

Les 9 Het lijf

Opdracht 1

1. g
2. a
3. j
4. b
5. c
6. g
7. i
8. e
9. d
10. h

Opdracht 2

1. b

2. c
3. b
4. c
5. b
6. a
7. c
8. a

Opdracht 3

1. uit je vel
2. een rib uit je lijf
3. in je maag
4. achter de rug
5. het vege lijf
6. lijf te gaan
7. niets om het lijf
8. de rug van een ander
9. rug om
10. tegen het lijf

Les 10 Het hart

Opdracht 1

1. e
2. g
3. a
4. b
5. i
6. h
7. d
8. c
9. j
10. f

Opdracht 2

1. a
2. b
3. c
4. b
5. c
6. b

Opdracht 3

1. me aan het hart
2. mijn hart luchten
3. hart vast
4. mijn hart verkrijgen

5. hart voor de zaak heeft
6. harte genomen
7. het hart hebben
8. op je hart
9. mijn hand over mijn hart strijken
10. je hart ophalen

Opdracht 4

1. maag
2. rug
3. lijf
4. mond
5. rib, lijf
6. been
7. hand
8. hand
9. benen
10. hoofd
11. gezichten
12. nek
13. hals
14. nek
15. oog

Les 11 Kleding

Opdracht 1

1. boven
2. met
3. op
4. aan
5. op
6. van
7. in
8. naast
9. op / van

Opdracht 2

1. er niets van begrijpen
2. je best niet doen
3. trots zijn
4. teleurgesteld worden; geen succes hebben
5. weten hoe je iets voor elkaar kunt krijgen
6. veronderstellen dat iemand zijn werk niet goed doet
7. iets precies willen weten
8. iemand de schuld van iets geven
9. iemand iets wijs maken
10. opgewekt zijn

Opdracht 3

1. gaan
2. gooien
3. op hebben
4. zijn
5. krijgen
6. passen
7. spelden
8. weten
9. schuiven
10. lopen

Opdracht 4

1. de kous op de kop
2. hoge pet op
3. goedgehumtst
4. gaat boven mijn pet
5. je pet naar gooit
6. een mouw aan weten te passen
7. op de mouw gespeld
8. in de schoenen schuiven
9. naast je schoenen ----- lopen
10. het naadje van de kous weten

Les 12 Dieren (1)

Opdracht 1

1. varken
2. kat
3. varkentje
4. addertje
5. haringen
6. hond
7. bok
8. ezelsbruggetje
9. eend
10. koe

Opdracht 2

1. met veel mensen in een te kleine ruimte zitten
2. geen betekenis hebben
3. het eten is op
4. niet te snel handelen
5. een probleem aanpakken
6. een domme fout maken
7. een hulpmiddel om iets te onthouden
8. een persoon die er niet bij hoort
9. iets gevaarlijks wat je niet meteen ziet

10. een vervelend karweitje opknappen

Opdracht 3

1. slaat als een tang op een varken
2. de koe bij de horens
3. een bok geschoten
4. een vreemde eend in de bijt
5. een addertje onder het gras
6. varkentje was
7. ezelsbruggetje
8. als haringen in een ton
9. de hond in de pot
10. de kat uit de boom

Les 13 Dieren (2)

Opdracht 1

1. het hazenpad kiezen
2. in je wiek geschoten zijn
3. in het gareel lopen
4. een wit voetje halen
5. je voelen als een kat in een vreemd pakhuis
6. je kop in het zand steken
7. op elke slak zout leggen
8. op zwart zaad zitten
9. in je schulp kruipen
10. niet voor één gat te vangen zijn

Opdracht 2

1. bok
2. kat
3. slakken
4. kat
5. koe
6. hond
7. addertje
8. haringen
9. varken
10. eend

Opdracht 3

1. een kat in een vreemd pakhuis
2. in haar schulp
3. voor één gat te vangen
4. kozen ... het hazenpad
5. een wit voetje te halen
6. zit op zwart zaad
7. op alle slakken zout leggen

8. in het gareel te laten lopen
9. je kop in het zand te steken
10. wiek geschoten

Les 14 De natuur

Opdracht 1

1. ingaan
2. raken
3. zien
4. springen
5. komen
6. breken
7. gaan
8. raken
9. zijn
10. keren

Opdracht 2

1. c
2. a
3. b
4. b
5. a
6. c
7. a
8. a
9. a
10. a

Opdracht 3

1. door de bomen het bos niet meer
2. een gat in de lucht
3. de mist ingegaan
4. ijs ... gebroken
5. ondergesneeuwd
6. van de regen in de drup
7. goed beslagen ten ijs
8. over één nacht ijs
9. het tij
10. in de wolken

Les 15 De omgeving

Opdracht 1

1. leiden
2. kunnen
3. schuiven

4. zetten
5. effenen
6. gaan
7. gaan
8. zijn
9. klappen
10. groeien

Opdracht 2

1. a
2. c
3. b
4. c
5. a
6. a
7. b
8. b
9. a
10. c

Opdracht 3

1. op de lange baan
2. een leien dakje
3. het huis uit
4. uit de school geklapt
5. geëffend
6. geen zoden aan de dijk
7. gras over groeien
8. niet omheen
9. de tuin geleid
10. van de baan

Les 16 Muziek

Opdracht 1

1. muziek
2. noten
3. toontje
4. pijpen
5. liedje
6. toon
7. snaar
8. toon
9. weerklank
10. toon

Opdracht 2

1. c

2. b
3. c
4. a
5. b
6. a
7. c
8. b
9. a
10. c

Opdracht 3

1. een toontje lager zingen
2. een andere toon aanslaat
3. altijd hetzelfde liedje
4. naar jouw pijpen te dansen
5. valt uit de toon
6. noten op je zang hebben
7. gevoelige snaar geraakt
8. vond weerklank
9. de toon aan
10. muziek

Opdracht 4

1. zich ongemerkt uit de voeten maken
2. je hoort iets waar je blij van wordt
3. het gaat om de manier waarop iets gezegd wordt

Les 17 Spreken en schrijven (1)

Opdracht 1

1. geven
2. schrijven
3. staan
4. spreken
5. houden
6. doen
7. spreken
8. doen
9. komen
10. geven

Opdracht 2

1. beleefd zijn
2. een gunstige mededeling doen
3. iemand aanbevelen of verdedigen
4. je mening geven
5. een boze brief
6. bereid zijn iemand aan te horen

7. iets uitgebreid toelichten
8. bijkomen, uitrusten
9. denken iets zeker te weten
10. doen wat je beloofd hebt

Opdracht 3

1. tekst en uitleg
2. goed woordje
3. verhaal komen
4. woord ...houdt,
5. op een briefje
6. haar zegje doen
7. twee woorden te spreken
8. brief op poten
9. te woord staan
10. verlossende woord

Les 18 Spreken en schrijven (2)

Opdracht 1

1. a
2. c
3. b
4. c
5. a
6. b
7. a
8. b
9. c
10. b

Opdracht 2

1. buiten mijn boekje gegaan
2. waar het op staat
3. lang en breed over
4. een boekje open
5. blad voor de mond
6. klare taal
7. vraagtekens
8. praatjes voor de vaak
9. zweeg in alle talen
10. goed blaadje

Les 19 Kleuren (1)

Opdracht 1

1. groen
2. zwart

3. rode
4. rode
5. witte
6. zwarte
7. blauw
8. rood
9. zwarte
10. blauwe

Opdracht 2

1. in de rode cijfers
2. de zwarte lijst
3. blauwe maandag
4. witte raaf
5. zwarte bladzijde
6. blauw bloed
7. rode draad
8. groene licht
9. zwart
10. rood

Les 20 Kleuren (2)

Opdracht 1

1. groen en geel
2. rood
3. zwart-wit
4. bont
5. zwarte
6. groene
7. witte
8. rode
9. blauwblauw
10. oranje

Opdracht 2

1. groene golf
2. groen en geel
3. zwart-wit
4. het Oranjehuis
5. blauwblauw laten
6. de rode loper uit
7. zwarte schaap
8. rood
9. te bont
10. de witte pomp

Les 21 Vormen: recht, krom en schuin

Opdracht 1

1. onrecht doen
2. iets goed maken
3. gelijk hebben volgens de wet
4. eerlijk beoordelen
5. iets mogen doen
6. geen verkeerde dingen doen
7. iets volgens afspraak moeten krijgen
8. je kwaliteiten kunnen laten zien
9. zonder overbodigheden
10. het goed gezien hebben; gelijk hebben

Opdracht 2

1. blijven
2. hebben
3. doen
4. staan
5. hebben
6. komen
7. doen
8. zetten
9. hebben
10. buigen

Opdracht 3

1. doen
2. staat
3. blijven
4. zetten
5. kom
6. heeft
7. gebogen
8. heb
9. het recht heeft
10. rechttoe rechtaan

Les 22 Vormen (2)

Opdracht 1

1. hellend
2. vierkant
3. haaks
4. scheef
5. schuine
6. kromme

Opdracht 2

1. op één lijn zitten
2. vierkant achter iemand staan
3. op een hellend vlak
4. een scheve schaats rijden
5. haaks staan op

Opdracht 3

1. vierkant
2. scheve
3. hellend
4. kromme
5. schuine
6. haaks
7. scheef
8. scheve

Les 23 Tijd (1)

Opdracht 1

1. b
2. b
3. c
4. a
5. b
6. a
7. c
8. b
9. c
10. c

Opdracht 2

1. tijd aan mijzelf
2. tand des tijds
3. een mum van tijd
4. met hun tijd mee
5. bij de tijd
6. tijd te doden
7. uit de tijd
8. de hoogste tijd
9. vrije tijd
10. beste tijd gehad

Les 24 Tijd (2)

Opdracht 1

1. geld
2. dan geen tijd
3. mijn tijd wel duren

4. verspillen
5. vooruit zijn
6. slijten
7. tijd en wijle
8. hoe laat het is
9. pas en te onpas
10. van pas komen

Opdracht 2

1. het zal mijn tijd wel duren
2. in minder dan geen tijd
3. tijd is geld
4. hun tijd ver vooruit
5. zijn tijd verspilde
6. sleet zijn dagen
7. te pas en te onpas
8. bij tijd en wijle
9. goed van pas
10. hoe laat het is

Les 25 Tijd (3)

Opdracht 1

1. f
2. a
3. j
4. d
5. e
6. c
7. i
8. h
9. g
10. b

Opdracht 2

1. aan een stuk door
2. kwam goed voor de dag
3. van het eerste uur.
4. voor dag en dauw opgestaan
5. op het nippertje
6. kort dag
7. voor de dag
8. stond op het punt
9. aan de orde van de dag
10. had mijn dag niet

Les 26 Het huis

Opdracht 1

1. met de deur in huis vallen
2. de deur op een kier zetten
3. de vloer aanvegen met iemand
4. de deur platlopen
5. op de drempel staan

Opdracht 2

1. op
2. met ... in
3. van ... uit
4. uit
5. op
6. aan ... met
7. te
8. aan

Opdracht 3

1. de deur platlopen
2. op de drempel staan van
3. met de deur in huis vallen
4. uit je dak gaan
5. het huis is te klein
6. kind aan huis zijn
7. een drempel opwerpen
8. van huis uit
9. de vloer aanvegen met iemand
10. de deur op een kier zetten

Opdracht 4

1. het huis te klein
2. van huis uit
3. kind aan huis
4. met de deur in huis te vallen
5. uit je dak gaan
6. deur platgelopen
7. drempel op te werpen
8. vloer aanveegt
9. deur op een kier
10. op de drempel

Les 27 Geld (1)

Opdracht 1

1. stinkt
2. bulken
3. leggen
4. leggen

5. zitten
6. doodvallen
7. slaan
8. verdienen
9. doen
10. kijken

Opdracht 2

1. c
2. a
3. c
4. b
5. a
6. c
7. b
8. b
9. a
10. c

Opdracht 3

1. laatste oortje versnoept hebben
2. dood op een (halve) cent
3. in je slappe was zit
4. blut
5. botje bij botje leggen
6. niet stinkt
7. duit in het zakje doen
8. slaatje uit slaan.
9. grof geld
10. aan de grond

Les 28 Geld (2)

Opdracht 1

1. centje
2. dubbeltje
3. duit
4. botje, botje
5. oortje
6. dubbeltjes
7. cent
8. centen; penning
9. dubbeltje
10. cent

Opdracht 2

1. dubbeltje
2. duit

3. centen
4. dubbeltje, centje
5. cent
6. cent; dubbeltjes
7. centje
8. cent

Opdracht 3

1. duit in het zakje doen
2. botje bij botje gelegd
3. geld zitten; de centen
4. opzij
5. cent wijzer
6. cent te makken; centje bij
7. grof geld
8. dubbeltje om te draaien; duiten
9. een dubbeltje op zijn kant
10. bom duiten

Les 29 Materialen

Opdracht 1

1. houten
2. stalen
3. zijden
4. zilveren
5. gouden
6. glazen
7. koperen
8. wol
9. ijzeren
10. loden

Opdracht 2

1. koperen bruiloft
2. de wol geveerde
3. houten klaas
4. gouden handdruk
5. aan een zijden draad
6. stalen zenuwen
7. glazen huis
8. zilveren dak
9. ijzeren vuist
10. loden last

Opdracht 3

1. b

2. d
3. c
4. e
5. a